

ÚŘAD PRO DOHLED NAD DRUŽSTEVNÍMI ZÁLOŽNAMI

Dykova 10, 101 00 Praha 10 -Vinohrady

ZPRÁVA O ČINNOSTI A HOSPODAŘENÍ
ÚŘADU PRO DOHLED NAD DRUŽSTEVNÍMI ZÁLOŽNAMI
ZA ROK 2004

Předkládá:
Ing. Ivo Vrzal
ředitel Úřadu pro dohled
nad družstevními záložnami

Praha, 31.3.2005

Obsah

I. Úvod

II. Stav sektoru ve sledovaném období

- 2.1. Vývoj sektoru peněžního družstevnictví
- 2.2. Vývoj relevantního legislativního rámce
- 2.3. Předpokládaný vývoj peněžního družstevnictví

III. Činnost Úřadu pro dohled nad družstevními záložnami ve sledovaném období

- 3.1. Úřad pro dohled nad družstevními záložnami a jeho interní struktura
- 3.2. Kontrolní činnost Úřadu pro dohled nad družstevními záložnami v roce 2004
- 3.3. Opatření Úřadu pro dohled nad družstevními záložnami vydaná v roce 2004

IV. Činnost Zajišťovacího fondu družstevních záložen

- 4.1. Činnost Zajišťovacího fondu družstevních záložen v roce 2004
- 4.2. Příjmy a hospodaření Zajišťovacího fondu družstevních záložen

V. Hospodaření Úřadu pro dohled nad družstevními záložnami za rok 2004

VI. Poskytování informací podle zákona č.106/1999 Sb.

VII. Činnost odboru interního auditu

Přílohy:

- č.1. Zpráva auditora Úřadu pro dohled nad družstevními záložnami za rok 2004 včetně účetní závěrky
- č.2. Příloha k řádné účetní závěrce za rok 2004
- č.3. Doplnující informace ke zprávě auditora
- č.4. Seznam družstevních záložen k 31.12.2004

I. ÚVOD

Tento dokument je zpracován Úřadem pro dohled nad družstevními záložnami (dále jen „Úřad“) v souladu s ustanovením § 24 odst. 3 zákona 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZoSÚD“). Jeho základním cílem je podání obecné informace o vývoji sektoru spořitelních a úvěrních družstev v průběhu roku 2004, o činnostech Úřadu v tomto období a o hospodaření Úřadu zejména prostřednictvím uvedení jeho účetní závěrky včetně zprávy auditora.

Vymezení universálního imperativu, který se svou přímou či zprostředkovanou dominancí stane faktorem charakterizujícím určité období, bývá ošidné, a to obzvláště nemá-li být daný faktor pouze obecným a adekvátně tomu vágním pojmem. V případě sektoru peněžního družstevnictví a roku, za který je zpracována tato zpráva Úřadu, nicméně není jakkoliv problematické takovýto imperativ najít. Dne 1.5.2004 nabyl účinnosti zákon č. 280/2004 Sb., norma zastřešující proces legislativních změn započatý přijetím zákona č. 100/2000 Sb., norma reflektující nezbytnost harmonizace, aktuální stav sektoru včetně zkušeností nabytých z jeho bolestivé konsolidace a vize jeho žádoucího vývoje, norma zcela zásadním způsobem měnící všechny prvky předmětného systému.

Nebylo-li by shora uvedeného imperativu, akcentoval by zajisté Úřad v rámci této části zprávy skutečnost, že rok 2004 je prvním po řadě let, ve kterém nebyla vykonávána žádná nucená správa, přičemž by bezpochyby byla dovozována symbolika této skutečnosti ve vztahu k stavu sektoru a procesu jeho konsolidace, jež po řadu let byla primárním tématem zpráv o činnosti a hospodaření Úřadu.

Shora uvedená hierarchie není znevážením úsilí vynaloženého na úspěšné zdolání procesu konsolidace v určitém okamžiku tak destabilizovaného sektoru nebo popřením jeho složitosti. Zcestnost případně takto formulovaného závěru je zřejmá při zohlednění vzájemné provázanosti procesu konsolidace sektoru a legislativních změn norem předmětný systém vymezujících. Zákon č. 280/2004 Sb. nicméně představuje vyústění mnoha komplexních procesů a současně zásadní výzvu, které příslušný systém včetně Úřadu čelí a nadále čelit bude.

Absence nucených správ samozřejmě neimplikuje absenci nápravných opatření. V průběhu roku 2004 Úřad vydal 6 rozhodnutí, kterými odňal družstevním záložnám povolení působit jako družstevní záložna. Ve všech případech se jednalo o družstevní záložny vykazující zcela marginální objem vkladů. Výčet dalších opatření k nápravě je předmětem příslušné části této zprávy. Současně však nelze opomenout rostoucí relevanci jiných řízení vedených Úřadem, tedy v nesankčních věcech, která v roce 2004 tvořila podstatnou část z přibližně 250 správních řízení, která Úřad standardně každoročně vede.

Vývoj sektoru peněžního družstevnictví se významně nelišil od prognóz obsažených ve zprávě za rok 2003, přičemž určitým kritickým jevům se podařilo vzhledem k úsilí zúčastněných stran zabránit. Lze pouze ocenit vstřícnost navrhovatele zákona č. 280/2004 Sb., s jakou naslouchal mnoha argumentům Úřadu. Obdobně je možné nahlížet i na přístup mnoha zákonodárců. Stejně tak nelze než obdivovat odvahu mnoha členů volených orgánů družstevních záložen, kteří zohlednili upozornění Úřadu a učinili nezdárka kdy nesmírně obtížná rozhodnutí související s nově definovanými podmínkami pro podnikání jimi řízených subjektů, které mnohdy byly zcela nekompatibilní s možnostmi jednotlivých zejména malých

družstevních záložen. Část sektoru, která měla a má ambice se adaptovat uvedeným podmínkám, vykázala zcela nezpochybnitelný růst.

Z výše uvedeného vyplývá, že v roce 2004 došlo k další polarizaci již tak heterogenního sektoru. Na jedné straně pragmatický útlum činností doprovázený zpeněžováním aktiv a postupnou výplatou vkladů a na straně druhé subjekty masivně posilující jednotlivé složky kapitálu a využívající nových oprávnění a možností daných příslušnou novelou zákona č. 87/1995 Sb. Úřad činil vše, aby příslušné procesy usnadnil a snad i vzhledem k jeho aktivitám bylo lze v této zprávě uvést konstatování z první věty předchozího odstavce ve věci zabránění výskytu určitých kritických jevů.

I při řádném zajištění naplnění svého poslání a bez ohledu na značnou dynamičnost vývoje dosáhl Úřad v rámci hospodaření za rok 2004 významných úspor. Souhrnný přebytek hospodaření Úřadu dosáhl v roce 2004 výše 22 661 tis. Kč.

II. Stav sektoru ve sledovaném období

2.1. Vývoj sektoru peněžního družstevnictví

Bylo by bezpředmětné opětovně zdůrazňovat proces konsolidace sektoru nebo primární zdroje jeho otřesů. Tyto skutečnosti byly předmětem předchozích zpráv. Níže uvedená tabulka II.1 znázorňující frekvenci aplikace zásadních opatření Úřadem a tabulka II.2 ilustrující vývoj rozdělení sektoru peněžního družstevnictví jsou bezpochyby hodnověrným důkazem dramatičnosti a závažnosti etapy chronické destabilizace sektoru, etapy, která je minulostí, a radikálnosti opatření přijímaných Úřadem k jejímu úspěšnému zdolání. Série legislativních změn, na kterých se Úřad aktivně podílel, jež transformovaly v podstatě nekontrolovatelný sektor v sektor respektující principy, jejichž žádoucí účinky prokázala praxe, a již ukončená řízení ve věcech trestních s osobami, kterým kdysi mnozí členové družstevních záložen svěřili svou důvěru a zvolili je do volených orgánů či řízení stále probíhající jsou tou nejtransparentnější odpovědí prokázanou mnoha nezávislými institucemi a orgány.

Tab.II.1
Znázornění frekvence aplikace vybraných opatření Úřadem

	1999	2000	2001	2002	2003	2004
počet rozhodnutí, kterými byla zavedena nucená správa v družstevní záložně, vydaných Úřadem v daném roce	4	21	7	2	0	0
počet rozhodnutí, kterými bylo odňato družstevní záložně povolení, vydaných Úřadem v daném roce	0	0	0	4	3	6

Již v úvodní části této zprávy bylo poukázáno na skutečnost, že rok 2004 je prvním po mnoha letech, kdy nebyla v žádné z družstevních záložen vykonávána nucená správa, tedy nápravné opatření, jehož klady i zápory měl Úřad možnost vzhledem k nezanedbatelné frekvenci jeho aplikace, jak toto vyžadovala závažnost již překonaných otřesů, důkladně poznat. Odnětí povolení působit jako družstevní záložna (dále jen „odnětí povolení“) bezpochyby lze zařadit mezi neméně zásadní nápravná opatření. Předmětné tvrzení jednoznačně opravňují zákonné účinky odnětí povolení stanovené v § 13 odst. 3 ZoSÚD, dle kterého ke dni právní moci příslušného rozhodnutí v dané věci se družstevní záložna zrušuje. Zmíněná nápravná opatření sdílejí určité charakteristiky, a to zejména skutečnost, že je lze aplikovat v případě detekce závažných nedostatků v podnikání družstevních záložen, nedochází-li k odnětí povolení pro prokázání dlouhodobé nečinnosti, a současně nepopíratelný rozsah jejich důsledků. Jedním z faktorů předurčujícím vhodnost jejich aplikace je i nezbytnost okamžité eliminace vlivu osob zvolených do orgánů družstevní záložny a promptního převzetí kontroly a přímé

odpovědnosti za vývoj daného subjektu. Je zřejmé, že realizace shora uvedeného je možná výlučně prostřednictvím nucené správy a tedy prostřednictvím jmenovaného nuceného správce. Absenci nucené správy je tedy možné interpretovat i ve smyslu absence zjištění vyžadujících okamžitou ingerenci zaručující absolutní diskontinuitu řídicích procesů v rámci konkrétního subjektu.

Tab.II.2

Znázornění struktury sektoru peněžního družstevnictví

	31.12.99	31.12.00	31.12.01	30.6.02	31.12.02	30.6.03	31.12.03	30.6.04	31.12.04
celkový počet družstevních záložen zapsaných v OR	133	134	134	131	127	126	119	113	111
činné družstevní záložny	127	73	55	50	46	47	42	36	33
v likvidaci	3	44	54	52	50	49	45	45	44
v konkursu	0	6	19	27	30	30	32	32	34
v nucené správě	3	11	6	2	1	0	0	0	0

Jak bylo uvedeno v úvodní části, v roce 2004 vydal Úřad 6 rozhodnutí ve věci odnětí povolení, na základě kterých došlo ke zrušení příslušných družstevních záložen. Tato skutečnost je ve shora uvedené tabulce reflektována náležitým poklesem počtu činných družstevních záložen v průběhu prvního pololetí roku 2004. Pokles počtu této kategorie družstevních záložen, ke kterému došlo v průběhu druhého pololetí roku 2004, je důsledkem dobrovolného usnesení členských schůzí příslušných družstevních záložen ve věci jejich zrušení s likvidací, a to ve dvou případech výlučně v souvislosti s připravovaným útlumem jejich činnosti navazujícím na nabytí účinnosti zákona č. 280/2004 Sb. a v jednom případě také v souvislosti se zjištěními Úřadu, která vyústila v aplikaci jiného opatření k nápravě vůči předmětné družstevní záložně.

Dílčí pokles počtu družstevních záložen v likvidaci je nezbytné vnímat v kontextu s poklesem celkového počtu družstevních záložen zapsaných v obchodním rejstříku a současně s poklesem činných družstevních záložen, a to při protichůdných konsekvencích uvedených faktorů na výsledný počet družstevních záložen v likvidaci. Likvidace nikoliv nevýznamné části zaniklých družstevních záložen, tedy družstevních záložen, u nichž proces likvidace vyústil ve výmaz, a to bez ohledu na dílčí mezikroky, byla zprostředkovaně zajišťována Úřadem. Rychlost řady procesu je nicméně determinována i přístupem příslušných soudů, a to nejenom ve smyslu rychlosti jejich rozhodování v daných věcech, ale bohužel i v kontextu s jejich zcela divergentní aplikací určitých zákonných ustanovení. Postup běžně aplikovaný u určitých soudů je zcela vyloučený u soudu zastřešujícího danou agendu v jiném regionu, a to bez řádného zdůvodnění a jakékoliv vize alternativního postupu. V této souvislosti nezbývá než konstatovat, že v důsledku zcela specifické aplikace zákona určitými soudy je zánik vybraných družstevních záložen za stávající právní úpravy prakticky vyloučen.

Již v minulých zprávách se Úřad zmínil o alarmujících zkušenostech, které nabyl v souvislosti s nucenými správami vedenými v Rodinné záložně, spořitelním a úvěrním družstvu a Družstevní záložně PRIA, v jejichž případě k prohlášení konkursu příslušným soudem na základě návrhu nuceného správce došlo po mnoha měsících ode dne jejich řádného podání a v případě druhé ze jmenovaných družstevních záložen dokonce lze tuto lhůtu kvantifikovat v letech. Obdobně Úřad již upozornil, že eviduje případy, kdy nekompromisní lpění soudu na úhradě zálohy na konkursní řízení, které je nesmyslné pro neexistenci majetkových hodnot, které by bylo lze uspořádat, způsobuje praktickou nemožnost ukončení procesu likvidace. Je smutnou realitou, že výskyt uvedených jevů, které lze těžko ospravedlnit, nicméně které znemožňují nebo zásadním způsobem zpomalují dokončení vybraných procesů, je včetně jevu dle předchozího odstavce v podstatě koncentrován do jednoho regionu.

Shora uvedené představuje tristní extrém našťestí vzdálený standardu. Na druhé straně nelze nezmínit ani vstřícný přístup určitých soudů, které po prokázání příslušných skutečností zejména Úřadem učinily úkony, které byly jedinou smysluplnou alternativou ústící v ukončení určitých procesů.

Problematika průběhu konkursních řízení byla předmětem předchozích zpráv. Ačkoliv v mnoha případech byla nalezena se správci konkursních podstat platforma součinnosti, a to při poněkud problematické a mnohdy nejasné dělbě kompetencí v průběhu konkursního řízení mezi relevantní instituce, což představuje nepopíratelný zdroj případných sporů, stanovisko Úřadu v dané věci se významně neliší od obecného vnímání, a to zejména v návaznosti na rychlost příslušných řízení. V této souvislosti lze pouze dodat, že v průběhu roku 2004 došlo k prvnímu zrušení konkursu po pravomocném rozvrhovém usnesení, přičemž ve dvou dalších případech jsou vytvořeny předpoklady pro jejich brzké ukončení po rozdělení částky podstaty. Ve všech uvedených případech, přičemž se jednalo dle kritérií svěřených vkladů a alokovaných prostředků spíše o menší subjekty, předmětná řízení probíhala minimálně 3 roky. V porovnání s průběhem ostatních konkursních řízení neinklinujících k jejich zrušení pro nedostatek majetku se bohužel jednalo o případy vykazující zcela mimořádnou rychlost.

Jak je zřejmé ze shora uvedeného, agenda související s družstevními záložnami v likvidaci či v konkursním řízení bude ještě mnoho let tvořit nezanedbatelnou část činnosti Úřadu nebo jiné instituce, které bude svěřena problematika výkonu dohledu nad družstevními záložnami, a to obzvláště v případě, přetrvá-li vůle tyto procesy aktivně usměrňovat.

Nabytí účinnosti zákona č. 280/2004 Sb., který tak dramaticky změnil podmínky pro podnikání družstevních záložen, přispělo k značné polarizaci vývoje družstevních záložen v roce 2004. Pro mnohé družstevní záložny sdružující pouze značně omezený počet členů a spravující pouze neméně omezený objem svěřených prostředků předmětný zákon představuje zejména prostřednictvím požadavků na výši minimálního kapitálu družstevních záložen nepřekonatelnou bariéru předurčující nezbytnost jejich ukončení působení v rámci tohoto sektoru. Již v předchozích odstavcích této zprávy je uvedeno, že pokles počtu činných družstevních záložen, jak byl tento zaznamenán v druhém pololetí roku 2004, lze minimálně ve dvou případech vnímat výlučně v uvedeném kontextu. Příslušná rozhodnutí členských schůzí ve věci zrušení družstevních záložen jsou nicméně pouze jedním z kroků, které zdaleka negarantují zdoání všech úskalí souvisejících s uvedenou diskontinuitou. V této souvislosti nicméně lze uvést, že mnohé družstevní záložny přistoupily k této neradostné etapě, ve které již vynaložené úsilí je odsouzeno zůstat nenaplněno, přičemž další úsilí bude nezbytné obětovat za účelem dosažení cíle definovaného ve smyslu zániku po řádném vypořádání závazků, s obdivuhodnou rozvahou. Tato se projevila mimo jiné postupným zpeněžováním

aktiv uvedených družstevních záložen a výplatou vkladů jejich členů. Úřad bude i nadále v rámci svých možností asistovat tak, aby v maximální možné míře usnadnil příslušné procesy a zabezpečil jejich řádný průběh.

Nezanedbatelná část sektoru přijala zákon č. 280/2004 Sb. jako výzvu, která na jedné straně vyžaduje nikoliv nevýznamné úsilí, mají-li splnit nově vymezené zákonné požadavky, a to zejména na minimální výši jejich kapitálu, avšak na straně druhé i ve smyslu dlouho očekávaného a konečného stanovení podmínek, kterým lze čelit a adaptovat se a jež jsou příslibem nových možností a cest. Výslednicí tohoto přístupu je dynamický nárůst vkladů, jak je tento zřejmý z tabulky č. II.3. V průběhu druhého pololetí příslušné družstevní záložny masivně posilovaly vybrané složky kapitálu, zejména však jejich kapitál základní. Pravděpodobně nelze objektivněji ilustrovat jeho intenzitu než konstatováním, že k 31.12.2004 vykázaly družstevní záložny souhrnný objem splaceného základního kapitálu ve výši přesahující 441 mil. Kč, přičemž z jejich podnětu bylo zahájeno v průběhu posledních šesti měsíců roku 2004 39 správních řízení ve věci udělení souhlasu s vložením dalších členských vkladů.

Tab. II.3

Vývoj ekonomicky stabilizovaných družstevních záložen

	31.12.2003 (Kč)	31.12.2004 (Kč)	index 2004/2003
Celkový objem vkladů	1 128 408	1 639 911	1.45

V průběhu roku 2004 Úřad vydal 6 rozhodnutí podle § 3 odst. 2 písm. g) zákona č. 87/1995 Sb., ve znění účinném před 1.5.2004, kterým umožnil družstevním záložnám přijímat vklady od jiných právnických osob, vést těmto osobám účty a provádět platby z jejich pověření. Vzhledem k umožnění členství právnických osob v družstevních záložnách novelou zákona provedenou zákonem č. 280/2004 Sb. a s tímto souvisejícím zrušením předmětného ustanovení, se jednalo o poslední rozhodnutí vydána v této věci.

Stabilizovaná část sektoru růstem spravovaných vkladů a masivním navýšením jednotlivých složek kapitálu prokázala vlastní životaschopnost a obdivuhodnou adaptabilitu.

2.2. Vývoj relevantního legislativního rámce

1.5.2004 nabyt účinnosti zákon č. 280/2004 Sb. harmonizující zákon o spořitelních a úvěrních družstvech. Tato norma mění zásadním způsobem podmínky pro podnikání družstevních záložen. Bylo by bezpředmětné detailně popisovat jednotlivé změny či případně zkoumat důvody pro jejich zahrnutí. Taková analýza by přesahovala rámec, který lze tomuto tématu v této zprávě věnovat. Lze nicméně shrnout a vyhodnotit obecné důsledky přijetí předmětného zákona, a to na družstevní záložny a stejně tak i na Úřad.

Zákon č. 280/2004 Sb. ustanovením ve věci minimální výše kapitálu prakticky znemožňuje další působení subjektů sdružujících pouze omezený počet členů a spravujících pouze neméně omezený objem prostředků. Je zřejmé, že dramatické zvýšení nároků na kapitál musí na straně jedné být doprovázeno opuštěním symetrie majetkových podílů pro všechny členy a

připuštěním tomuto odpovídající asymetrie hlasovacích práv, vytvořením přímé vazby mezi vypořádacím podílem a úspěšnosti či neúspěšnosti hospodaření příslušných subjektů a umožněním distribuce zisku reflektující principy způsobu úhrady ztráty uhrazovací povinností členů. Na straně druhé je žádoucí eliminace neobhajitelného omezení členské základny výlučně na fyzické osoby, rozšíření předmětu podnikání a zohlednění principu jednotné licence zavádějícího možnost podnikání družstevních záložen na území dalších států Evropské unie. Zákon č. 280/2004 Sb. je konsistentní a tedy zvyšující nároky požadované po družstevních záložnách vyvažuje zvyšujícím se portfoliem jejich možností a oprávnění. Zajištění této konsistence, která determinuje smysluplnost působení v sektoru vymezeného danou normou, byla při zohlednění nezbytné reflexe principů upravujících působení úvěrových institucí zásadním úkolem Úřadu. Již z úvodní části této zprávy vyplývá, že tato mise, jež si Úřad dobrovolně přisvojil, byla zejména vzhledem ke vstřícnosti navrhovatele a zákonodárců a jejich ochotě naslouchat předkládaným argumentům úspěšně završena. Počet družstevních záložen, které prokázaly ambice dosáhnout výše kapitálu na částku vyžadovanou zákonem, je důkazem pro uvedené tvrzení vyvracejícím jakékoliv pochybnosti.

Shora uvedené dimenze zákona č. 280/2004 Sb. otevřeně vypovídají o nezbytnosti změny přístupu družstevních záložen ve věci jejich podnikání. Akcent na profesionalizaci a systematickosti dominují.

Skutečnost, že nikoliv nevýznamná část sektoru nebude schopna či ochotna předmětné fundamentální změny podstoupit, nebyla neznámá. Zákon č. 280/2004 Sb. tedy obsahuje i nevyřčenou výzvu ve věci zajištění ukončení působení této části sektoru, a to při minimalizaci nákladů a zabránění výskytu otřesů způsobitelných více či méně infikovat i jeho adaptující se část. Nelze přitom podcenit ani nezdárka kdy se objevující problematické jevy doprovázející ukončení působení finančních institucí.

Ve vztahu k činnosti Úřadu lze tedy zákon č. 280/2004 Sb. vnímat jako zásadní výzvu, a to s mnoha značně odlišně definovanými cíly. Úřad asistuje a bude asistovat procesu změn družstevních záložen, které nezřídka kdy bude iniciovat. Navýšení kapitálu družstevních záložen na částku vyžadovanou zákonem, jak k tomuto docházelo zejména ve čtvrtém čtvrtletí roku 2004, bez přímé ingerence Úřadu bylo jevem zcela mimořádným. Tomuto odpovídá i počet správních řízení vedených Úřadem. Zákon č. 280/2004 Sb. svěřuje Úřadu nové pravomoci, jejichž přímým důsledkem je dramatický nárůst řízení v nesankčních věcech. Současně s tímto Úřad činil a činí úkony související s ukončováním působení družstevních záložen, které nepodstoupí zmíněné fundamentální změny, aby usnadnil realizaci nezbytných procesů a v maximální možné míře zabezpečil jejich řádný průběh.

2.3. Předpokládaný vývoj peněžního družstevnictví

Vývoj sektoru peněžního družstevnictví v roce 2005 primárně předurčí míra úspěšnosti vypořádání se všech prvků tohoto systému s důsledky zákona č. 280/2004 Sb. Ačkoliv tato zpráva je zpracovávána po uplynutí lhůty, ve které družstevní záložny byly povinny dosáhnout navýšení kapitálu na částku požadovanou zákonem, přičemž Úřad již vydal i příslušná rozhodnutí o odnětí povolení těm, které neprokázaly splnění zákonem stanovených podmínek, lze shrnout, že dosavadní průběh shora uvedeného „vypořádání“ je povzbudivý, hrozba systémových otřesů, na které Úřad upozornil v předchozích zprávách, se nenaplnila, přičemž nejsou evidovány ani indicie nasvědčující nezbytnost jejich akutního vypuknutí.

Dosavadní řízený průběh je výslednicí mnoha faktorů. Úřad již ocenil přístup mnoha volených orgánů družstevních záložen. Je zřejmé, že činnost Úřadu v této věci také není bezvýznamná, přičemž jeho aktivní přístup lze garantovat po celé období tohoto roku, tedy roku 2005.

Objem vkladů spravovaných činnými družstevními záložnami s povolením bude zpočátku poněkud stagnovat, a to v návaznosti na snižující se počet družstevních záložen dané kategorie a úhrady zejména dalších členských vkladů vkládaných do základního kapitálu adaptujících se družstevních záložen.

Celkový počet družstevních záložen bude pozvolna klesat, a to v návaznosti na ukončení procesu likvidace vybraných družstevních záložen nebo průběhu jejich konkursního řízení.

Je očekáván významný pokles činných družstevních záložen s povolením, a to v návaznosti na uplynutí lhůty dle čl. II bodu 2 zákona č. 280/2004 Sb. Předmětný pokles činných družstevních záložen způsobí snad pouze krátkodobý nárůst počtu družstevních záložen v likvidaci, který nicméně bude více méně vyrovnán ukončením předmětného procesu u jiných družstevních záložen doprovázených zejména jejich zánikem výmazem z obchodního rejstříku.

Úřad nepředpokládá pokles činných družstevních záložen s povolením v návaznosti na aktualizaci pravidel ekonomické regulace, která bude v průběhu roku 2005 komplexně provedena.

Institut nucené správy nabytí významu mimořádného nástroje, jehož systematické užití v roce 2005 je velmi nepravděpodobné.

Pokles počtu družstevních záložen v konkursu bude pozvolný, přičemž se významněji projeví až v horizontu pravděpodobně přesahujícím rok 2005. Krátkodobě nelze vyloučit ani jeho nárůst v návaznosti na zjištění likvidátorů některých družstevních záložen vyžadující jejich postup, jak tento stanoví zákon, spočívající v předložení příslušných podání soudu.

III.

Činnost Úřadu pro dohled nad družstevními záložnami ve sledovaném období

3.1. Úřad pro dohled nad družstevními záložnami a jeho interní struktura

Trend snižování počtu pracovníků Úřadu zůstal zachován. K 31.12.2004 disponoval Úřad 23 pracovníky, z nichž 1 vykonává současně funkci člena představenstva Zajišťovacího fondu družstevních záložen. Uvedený počet zahrnuje i 2 zaměstnance čerpající aktuálně rodičovskou dovolenou.

Tab. III.1
Organizační struktura Úřadu pro dohled nad družstevními záložnami

Organizační struktura úřadu v roce 2004	
Ředitel	Ing. Ivo Vrzal
Ekonomický odbor	Ing. Jan Kotíšek
Odbor dohledu	Ing. Lukáš Hampl
Odbor právní	Mgr. Tomáš Šindelář
Odbor interního auditu	Mgr. Štěpánka Dvořáková Týcová

3.2. Kontrolní činnost Úřadu pro dohled nad družstevními záložnami v roce 2004

Kontrolní činnost Úřadu v užším smyslu lze vnímat jako realizaci kontrol v souladu s ustanovením § 23 odst. 1 zákona č. 87/1995 Sb. a zákona ČNR č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, a využití oprávnění Úřadu vyžadovat v souladu s § 27 odst. 1 zákona č. 87/1995 Sb. od osob podléhajících jeho dohledu potřebné údaje, doklady a informace.

V průběhu roku 2004 ukončil Úřad 14 kontrol ve smyslu zákona o státní kontrole v subjektech podléhajících jeho dohledu. Současně s tím průběžně využíval svého oprávnění vyžadovat údaje, doklady a informace, a to včetně informací vztahujících se k nástrojům instrumentaria ekonomické regulace, které byly stanoveny příslušnými vyhláškami Ministerstva financí ČR vydanými na návrh Úřadu v roce 2001.

Kontrolní činnost Úřadu v tomto užším smyslu je založena na průběžném získávání informací o činnosti a stavu hospodaření družstevních záložen na základě obecných informačních povinností a jejich následném vyhodnocení. Závěry těchto vyhodnocení, jsou, je-li to žádoucí, podnětem pro cílené informační povinnosti sestavené individuálně tak, aby nejúčelněji postihovaly oblasti činnosti nebo hospodaření družstevních záložen vyžadující detailní zkoumání nebo alternativně jsou impulsem pro realizaci kontroly na místě. I bez těchto impulsů jsou nicméně kontroly na místě realizovány mimo jiné za účelem verifikace informací a dat předkládaných družstevní záložnou.

Zákon č. 280/2004 Sb. ovlivnil velmi příznivě i výkon kontrolní činnosti v tomto užším smyslu, a to prostřednictvím jednoznačného stanovení povinnosti družstevních záložen ve věci plnění informačních povinností, určením minimální lhůty pro její plnění a definováním pravidel pro doručování příslušných písemností, která jsou tak relevantní v případě nesoučinnosti subjektů, na které se příslušné informační povinnosti vztahují. Nesplnění informační povinnosti je nově definováno jako nedostatek v podnikání opravňující Úřad aplikovat jeho nezanedbatelné sankční pravomoci.

Kromě přímých důsledků předmětného zákona nicméně lze identifikovat i vlivy zprostředkované. V návaznosti na nové možnosti a oprávnění, jak tyto vyplývají právě z uvedeného zákona, došlo k významnému navýšení rozsahu činnosti určitých družstevních záložen. Úřad tuto skutečnost zohlednil mimo jiné tím, že k závěru roku 2004 zvýšil frekvenci monitorování činnosti a hospodaření družstevních záložen prostřednictvím informačních povinností z kvartální báze na bázi měsíční, přičemž současně rozšířil množinu vyhodnocovaných dat. Zatímco měsíční báze představuje standard, který minimálně v roce 2005 nebude měněn, lze očekávat určité úpravy obsahu plnění informačních povinností, a to v návaznosti na připravovanou aktualizaci pravidel ekonomické regulace.

Kontrolní činnost v širším kontextu zahrnuje i aplikaci opatření k nápravě, další řízení vedená zejména v nesankčních věcech a preventivní působení instituce dozoru přesahující již explicitně jmenované činnosti. Opatření k nápravě vydaná podle § 28 a § 28g ZoSÚD jsou předmětem další části této zprávy.

V průběhu roku 2004 bylo účastníky zahájeno 1 řízení ve věci udělení povolení a 3 řízení ve věci změny povolení.

V návaznosti na nabytí účinnosti zákona č. 280/2004 Sb. Úřad vydal 53 rozhodnutí dle čl. II bodu 5 tohoto zákona.

Úřad vydal v roce 2004 14 rozhodnutí, kterým jmenoval v družstevní záložně likvidátora, 7 rozhodnutí ve věci odvolání likvidátora a ve dvou případech rozhodl o obnově řízení. Současně s tímto Úřad navázal na závěry dosažené v roce 2002 a 2003, kdy zajistil řádný průběh likvidace zrušených družstevních záložen, jejichž volené orgány rezignovaly ve věci zajištění tohoto procesu, přičemž zabezpečil jeho praktické dokončení v případě 5 družstevních záložen.

Úřad vydal v průběhu roku 2004 6 rozhodnutí, kterými umožnil družstevním záložnám na dobu určitou přijímat vklady od jiných právnických osob, vést těmto osobám účty a provádět platby z jejich pověření.

Úřad průběžně posuzoval způsobilost osob zvolených do orgánů družstevní záložny, a to ve smyslu splnění zákonných podmínek pro výkon funkce člena voleného orgánu. V průběhu roku 2004 Úřad osvědčil 47 osobám splnění podmínek pro výkon funkce člena voleného orgánu a v případě 3 osob vydal rozhodnutí, na základě kterého došlo k ukončení výkonu jejich funkce.

Dle § 8a zákona č. 87/1995 Sb. ve znění účinném před 1.5.2004 byl Úřad oprávněn na základě žádosti družstevní záložny rozhodnout o udělení výjimky z povinnosti zajistit ověření účetní závěrky auditorem. V této věci Úřad vedl v roce 2004 26 správních řízení. Úřad dále

vydal 16 rozhodnutí v rámci správních řízení vedených ve věci schválení družstevní záložnou vybraného auditora.

Jak bylo uvedeno výše, vedl Úřad v roce 2004 39 správních řízení ve věci schválení vložení dalších členských vkladů do základního kapitálu družstevních záložen.

Úřad vydal v roce 2004 také 3 rozhodnutí dle § 5a odst. 3 ZoSÚD a dvě další řízení ukončená rozhodnutími vydanými v roce 2005 v této věci vedl.

Je zřejmé, že primárním cílem dozoru je ochrana zájmů vkladatelů a řádný vývoj dozorovaných subjektů nepřerušovaný nežádoucími excesy a tedy nízká frekvence výskytu defektního stavu. Naplnění tohoto cíle je zpravidla výslednicí souhrnného působení mnoha aktivit, jejichž individuální přínos nelze určit. Na straně jedné je nezbytné eskalovat tlak na dozorované subjekty, aby tyto vnímaly, že jejich činnost je průběžně sledována a pravdivost jejich tvrzení ověřována z primárních dat a jiných zdrojů. Současně musí být zřejmá vůle dozoru promptně aplikovat i velmi závažná opatření k nápravě. Na straně druhé je žádoucí vytvořit platformu pro komunikaci, pro vyjasnění stanovisek a hledání řešení. Úřad podporuje i druhou z uvedených složek dozoru, která se mnohdy projevuje tím, že stav, který by bylo lze nazvat defektním, vůbec nenastane. Úspěšnost této druhé složky, která je ze strany dozoru prakticky nevyhnutitelná, je závislá i na přístupu dozorovaných subjektů a jejich důvěře v postup dozoru. V této souvislosti lze pouze ocenit přístup mnoha družstevních záložen, které akceptovaly a využívají i tuto složku dozoru a i takto přispívají k naplnění shora uvedeného cíle Úřadu.

3.3. Opatření Úřadu pro dohled nad družstevními záložkami vydaná v roce 2004

V této části zprávy jsou uvedeny výlučně rozhodnutí vydaná podle § 28 a § 28g ZoSÚD. V průběhu roku 2004 vydal Úřad 6 rozhodnutí, kterými odňal družstevní záložně povolení. Podle § 13 odst. 3 ZoSÚD se družstevní záložna zrušuje též ke dni právní moci odnětí povolení. Tato rozhodnutí lze bezpochyby zařadit mezi nejzávažnější opatření k nápravě, které je Úřad podle ZoSÚD v rámci své kontrolní činnosti oprávněn užít. Chronologický průběh vydání rozhodnutí o odnětí povolení Úřadem v roce 2004 dokumentuje tab. č. III.2.

Tab. III. 2

Chronologický přehled vydání rozhodnutí o odnětí povolení Úřadem v roce 2004

26.1.2004	ALCATRAZ Záložna – spořitelní a úvěrní družstvo
26.1.2004	Všeobecné spořitelní a úvěrní družstvo GARANT PLUS
26.1.2004	Zemská záložna – spořitelní a úvěrní družstvo
29.1.2004	Včelička družstevní záložna
29.1.2004	První odborové spořitelní a úvěrní družstvo, zkratka 1. OSÚD
13.4.2004	Spořitelní družstvo DOMINIK

Úřad dále vydal 5 rozhodnutí, kterými zakázal a omezil činnosti družstevních záložen a 1 rozhodnutí, kterým nařídil mimořádný audit na náklady družstevní záložny. V rámci uvedených řízení vydal Úřad také 2 rozhodnutí o uložení předběžného opatření.

IV. Činnost Zajišťovacího fondu družstevních záložen

4.1. činnost Zajišťovacího fondu družstevních záložen v roce 2004

Novelizace zákona č. 87/1995 Sb. provedená zákonem č. 280/2004 Sb. významně ovlivnila i činnost Zajišťovacího fondu družstevních záložen (dále jen „Fond“), a to zejména v níže uvedeném:

- Pro vznik nároku na výplatu náhrady za pojištěný vklad již není třeba splnění uhrazovací povinnosti, rozhodné je v tomto případě oznámení Úřadu o neschopnosti družstevní záložny dostát svým závazkům.
- Fond je povinen vyplatit náhrady do 3 měsíců ode dne, kdy obdržel oznámení Úřadu, případně od právní moci usnesení soudu dle § 17 odst. 4 ZoSÚD. Tuto lhůtu může Úřad na žádost Fondu prodloužit o 3 měsíce, a to maximálně dvakrát.
- Výše maximální poskytované náhrady se zvýšila na částku 700.000,- Kč.
- V případě nedostatku peněžních prostředků na výplaty náhrad je Fond oprávněn a povinen obstarat si tyto prostředky na trhu.
- Se zpětnou účinností se konstituuje vznik nároku na náhradu i tzv. „pasivním členům“ a jejich dědicům.

Mimo jiné i tyto změny zákona vedly k zvýšení počtu družstevních záložen, za jejichž pojištěné vklady členů vyplácí Fond náhrady, a to o 6 na celkových 43 družstevních záložen. Zároveň se navýšil i počet oprávněných osob na celkových cca 97 tisíc osob, a to zejména u družstevních záložen, jejichž oprávněným osobám již byly náhrady vyplaceny. Tyto změny představovaly neočekávané navýšení nároků o přibližně 100 mil. Kč, přičemž měly vliv i na rozsah a strukturu běžné činnosti Fondu v minulém roce s tím, že nemohlo dojít k plánovanému útlumu činnosti Fondu v jeho druhé polovině.

V roce 2004 pokračovaly výplaty zbytkových nestandardních případů (dědictví či dědictví po dědictví, plné moci nebo případy změny dat atd.). Zpracování standardně probíhá průběžně tak, jak dochází k postupnému úspěšnému řešení jednotlivých případů, zejména kdy oprávněné osoby doloží chybějící dokumentaci. Takto zpracované případy jsou v rámci optimalizace nákladů procesu administrace výplat náhrad předávány do výplaty již pouze jednou za dva až tři měsíce.

Souběžně probíhalo zpracování a následná výplata nároků na náhradu vzniklých v průběhu roku 2004.

Aktuální stav výplat znázorňuje následující tabulka č. IV.1 (předběžné údaje k 31.12.2004).

Tab.IV.1
Aktuální stav výplat k 31.1.2004

Počet oprávněných osob	nárok 90% (tis. Kč)	Vypořádáno opr. osob	Vyplaceno (tis. Kč)	Zbývá doplatit (tis. Kč)
96 820	8 126 821	93 067	8 047 620	79 201

Z celkového počtu 96 820 nárokovatelů bylo tedy vypořádáno 93 067 oprávněných osob.

4.2. Příjmy a hospodaření Zajišťovacího fondu družstevních záložen

Finanční prostředky Fondu

Po promítnutí veškerých legislativních změn do aktuální výše nároků na výplaty náhrad resp. na finanční prostředky Fondu bylo lze konstatovat, že disponibilní prostředky Fondu nebudou v průběhu roku 2005 postačovat na krytí ověřených výplat náhrad z Fondu.

Z těchto důvodů zahájil Fond veškeré dostupné kroky k získání potřebných finančních prostředků již v průběhu roku 2004. Po eliminaci některých možných variant se tedy Fond v současné době v souladu s § 21 odst. 1 ZoSÚD, který stanoví, že Fond si obstará finanční prostředky na trhu tak, aby byly podmínky takové půjčky pro Fond co nejvýhodnější, obrací na finanční instituce s žádostí o zajištění chybějících finančních prostředků v úhrnné výši až 100 mil. Kč, a to v souladu se zněním zákona č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách.

Hospodaření Fondu

V souladu s § 14 odst. 6 ZoSÚD Fond hospodařil podle ročního rozpočtu, který byl schválen Úřadem. Vzhledem k podstatným změnám v činnosti Fondu v souvislosti s účinností zákona č. 280/2004 Sb. však nemohlo dojít k plánovanému útlumu činností, ale naopak v rámci zajištění základních funkcí Fondu a s přihlédnutím k některým zákonným opatřením došlo k neplánovanému navýšení předmětných položek rozpočtu při samozřejmém respektování principu účelnosti a hospodárnosti.

Tab.IV.2
Plánovaný rozpočet

Název položky	Skutečnost k 31.12.2004 (tis. Kč)	Plán 2004 (tis Kč)	Plnění %
Spotřeba materiálu	113	130	86,9
Spotřeba energie	28	50	56,0
Opravy a udržování	9	10	90,0
Cestovné	428	300	142,7
Náklady na reprezentaci	37	20	185,0
Ostatní služby	3940	2817	139,9
Mzdové náklady	2094	1500	139,6
Zákonné sociální pojištění	733	510	143,7
Ostatní sociální náklady	43	30	143,3
Ostatní daně a poplatky	1	10	10
Jiné ostatní náklady	243	120	202,5
Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	316	304	103,9
Odpis nedobytné pohledávky*	90759		
CELKEM	98744	5801	1702,2
Celkový rozdíl po očištění odpisů	7985	5801	137,6

* Hospodaření Fondu ovlivnil odpis pohledávek, který reflektuje zejména příslušná ustanovení zákona o konkurzu a vyrovnání a zákona o účetnictví.

Při hodnocení plnění plánovaného rozpočtu je zřejmé, že skutečné náklady korespondují s náklady roku 2003 tj. bez plánovaného snížení v rámci původně předpokládaného útlumu činnosti Fondu.

Příjmy a výdaje

Z pohledu Zákonem vymezených příjmů a výdajů lze hospodaření Fondu komentovat následujícím způsobem:

Příjmy (prostředky) Fondu

Zdrojem prostředků Fondu jsou zejména pravidelné roční příspěvky družstevních záložen, zisk z investování peněžních prostředků, pokuty a penále uložené Úřadem a úhrady pohledávek vůči družstevním záložnám dle § 20 Zákona. Mezi prostředky Fondu je třeba zahrnout i návratné finanční výpomoci.

- Roční příspěvek družstevní záložny do Fondu splatný v roce 2004 činil 0,5 % z průměru objemu vkladů oprávněných osob v družstevní záložně za předchozí kalendářní rok.

Na rok 2004 činil předpis příspěvků Fondu od jednotlivých družstevních záložen 4.674.282,- Kč, přičemž zapláceno bylo 3.483.420,14 Kč, neuhrazeno bylo tedy 1.190.861,- Kč. Z celkového neuhrazeného objemu příspěvků Fondu připadá cca 95% na družstevní záložny v konkurzu, kde Fond řeší vymáhání těchto pohledávek standardní cestou v rámci zákona o konkurzu a vyrovnání. Ostatní pohledávky z titulu neuhrazených příspěvků jsou řešeny formou písemných urgencí a následnými návrhy na vydání platebních rozkazů.

Skutečně získané příjmy Fondu z příspěvků družstevních záložen v letech 1997 – 2004 údaje v následující tabulce IV.3.:

Tab.IV.3

Zákonné příjmy Fondu od družstevních záložen (v tis. Kč)

Rok	
1997	530
1998	3 800
1999	14 215
2000	15 423
2001	3 263
2002	3 883
2003	2 888
2004	3 483

- V souladu s § 21 Zákona Fond ukládal finanční prostředky na termínované vklady do bank s celkovým výnosem 1.343 tis. Kč z úroků z investovaných finančních prostředků na termínovaných vkladech.
- V roce 2004 neuložil Úřad družstevním záložnám žádnou pokutu. Zapláceno bylo na účet Fondu 5.000,- Kč z pokut vyměřených v předchozím období.

- K 31.12.2004 evidoval Fond pohledávky vzniklé podle § 20 Zákona za 43 družstevními záložnami ve výši cca 8,132 mld. Kč, z toho 8,107 mld. Kč v probíhajících konkurzních řízeních a cca 0,025 mld. za družstevními záložnami v likvidaci. V roce 2004 došlo ve třech případech k ukončení konkurzního řízení. Příjem Fondu činil v rámci rozvrhových usnesení 7.414 tis. Kč.
- Ve vztahu k čerpání návratné finanční výpomoci lze konstatovat, že v roce 2004 Fond nečerpal finanční prostředky návratné finanční výpomoci. Aktuální stav čerpané návratné finanční výpomoci je tedy 8 mld. Kč (poskytnuto dle zákona č. 9/2001 Sb. a č. 215/2002 Sb.) s tím, že k 31.12.2004 bylo vyčerpáno resp. vyplaceno oprávněným osobám již celých 8 mld. Kč. Tyto prostředky byly použity pouze na výplatu náhrad.

Výdaje (náklady) Fondu

Dle odst. 5, § 14 Zákona lze z Fondu čerpat jen na náhrady oprávněných osob, na náklady s výplatou náhrad související a na splátky poskytnutých půjček.

- Hlavním výdajem roku 2004 ve smyslu výše uvedeného byly náklady na výplaty náhrad, kdy bylo celkem vyplaceno 4.351 osob v úhrnné výši 170.396 tis. Kč.
- Z hlediska struktury nákladů Fondu je dle předběžných výsledků v účtové třídě 5 evidováno 98.744 tis. Kč. Z toho 90.759 tis. Kč z titulu odpisu nedobytných pohledávek a 7.985 tis. Kč tvoří náklady na výplaty náhrad a provoz Fondu.
- Vzhledem k dlouhodobému charakteru (splátnost 20 let) vyčerpané návratné finanční výpomoci a nedostatku finančních prostředků ve Fondu nebyla v roce 2003 hrazena splátka z poskytnutých půjček.

Vzhledem k plánovanému termínu auditu v průběhu měsíce května lze očekávat zpracování auditované účetní závěrky včetně příslušných konečných výkazů a podrobného komentáře v průběhu měsíce června.

V.

Hospodaření Úřadu pro dohled nad družstevními záložnami za rok 2004

Dne 11. prosince 2003 Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR přijala usnesení č. 817, kterým byl projednán a schválen rozpočet Úřadu na rok 2004. Tímto usnesením bylo determinováno hospodaření Úřadu z hlediska struktury a výši jednotlivých příjmových a výdajových položek pro dané období.

Následující tabulka, v rámci které je uvedeno porovnání plánovaných a reálně dosažených výší souhrnných rozpočtových kategorií, jednoznačně prokazuje, že v rámci reálného hospodaření za rok 2004 Úřad dosáhl významných úspor a tím i celkového přebytku peněžních příjmů nad peněžními výdaji.

Výše uvedený přebytek peněžních příjmů nad peněžními výdaji roku 2004 dosáhl celkové výše 22'661 tis. Kč.

Tab. V.1

Vývoj hospodaření Úřadu v roce 2004 - shrnutí

(tis. Kč)

	rozpočet 2004	skutečnost 2004	rozdíl
PENĚŽNÍ PŘÍJMY CELKEM	37'610	39'633	2'023
PENĚŽNÍ VÝDAJE CELKEM	37'610	16'972	- 20'638
BILANCE PENĚŽNÍCH PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ	0	22'661	

V souladu s ustanovením § 26 odst. 5 ZoSÚD poukáže výše vyčíslený přebytek hospodaření na příjmový účet státního rozpočtu jako mimořádnou splátku již čerpaných finančních výpomocí, a to bez zbytečného odkladu po odsouhlasení této zprávy.

Za nejvýznamnější příčiny dosažení přebytku hospodaření na úrovni přesahující 60% celkové výše rozpočtu Úřadu na rok 2004 lze označit:

- průběžnou a důslednou aplikaci principů vysoce restriktivního hospodaření Úřadu, a to jak ve sféře důsledného výběru ekonomicky nejvýhodnějších dodavatelů nakupovaného zboží a služeb, tak ve sféře samotného rozsahu nakupovaného zboží a služeb ve smyslu jeho minimalizace na úroveň nezbytně nutnou;
- zohlednění usnesení vlády České republiky ze dne 12.5.2004 č. 452 o záměru postupně integrovat státní dozor nad finančním trhem do jediné instituce, a to ve smyslu první etapy tohoto slučovacího procesu představované integrací dohledu nad bankami a dohledu nad družstevními záložnami do České národní banky. V souladu s předmětným usnesením Úřad již v roce 2004 eliminoval jakékoliv investiční aktivity a další výdaje na pořízení majetku nad rámec uvedené prosté reprodukce, neboť další uplatnění těchto aktiv v rámci České národní banky by mohlo být sporné;
- dopad změny legislativního rámce upravujícího sektor českého peněžního družstevnictví. Přestože přijetím legislativní novelizace, harmonizující ZoSÚD s relevantními Direktivami ES, došlo k významnému poklesu družstevních záložen tak, jak Úřad predikoval již ve Zprávě o činnosti a hospodaření za rok 2003 resp. v návrhu rozpočtu na rok 2004, oproti odůvodněným předpokladům tento dopad nevyvolal očekávaný nárůst výdajů Úřadu spojených s případným zajištěním nucených správ a likvidací.

Následující tabulka obsahuje porovnání plánovaných a reálně dosažených výší hodnot jednotlivých detailních rozpočtových kategorií.

Tab. V.2

Vývoj hospodaření Úřadu v roce 2004

(tis. Kč)

	rozpočet 2004	skutečnost 2004	skutečnost k rozpočtu
PENĚŽNÍ PŘÍJMY	37'610	39'633	105,4 %
obdržené roční poplatky na činnost Úřadu	2'050	2'768	135,0 %
návratná finanční výpomoc od státu	34'800	34'800	100,0 %
přebytek ročního hospodaření let minulých	0	0	x
ostatní příjmy	760	2'065	271,7 %
PENEŽNÍ VÝDAJE	37'610	16'972	45,1 %
investiční výdaje celkem	4'500	456	10,1 %
neinvestiční výdaje celkem	33'109	16'516	49,9 %
spotřeba materiálu celkem	653	327	50,1 %
z toho drobný hmotný materiál	175	5	2,9 %
z toho kancelářský materiál	210	125	59,5 %
z toho knihy, noviny	53	38	71,7 %
z toho ostatní materiál	215	159	74,0 %
z toho automateriál	0	0	x
pohonné hmoty	85	100	117,6 %
služby celkem	15'857	4'708	29,7 %
z toho nájemné	1'839	1'507	81,9 %
z toho služby spojené s nájmem	717	690	96,2 %
z toho programové práce výpočetní techniky	257	250	97,3 %
z toho poštovné	100	39	39,0 %
z toho telefonní poplatky a další komunikační náklady	644	588	91,3 %
z toho ostatní služby (ext. kontroly, audit, školení apod.)	6'000	1'095	18,3 %
z toho zajištění likvidací a nucených správ	6'300	539	8,6 %
opravy a udržování	260	42	16,2 %
cestovné	280	172	61,4 %
výdaje na reprezentaci	150	151	100,7 %
ostatní služby	70	0	0,0 %
z toho leasingové splátky	0	0	0,0 %
z toho drobný nehmotný majetek	70	0	0,0 %
mzdové výdaje celkem	11'409	7'990	70,0 %
mzdy zaměstnanců	11'181	7'990	71,5 %
dohody o provedení práce	228	0	0,0 %
pojištění hrazené Úřadem celkem	3'993	2'796	70,0 %
sociální pojištění	2'966	2'077	70,0 %
zdravotní pojištění	1'027	719	70,0 %
ostatní sociální náklady (zákonné pojištění, stravenky)	182	143	78,6 %
ostatní neplánované náklady (pokuty, penále)	0	1	0,0 %
ostatní plánované náklady	170	86	50,6 %
splátky návratných finančních výpomocí od státu	0	0	0,0 %

Následující subkapitoly obsahují detailní popis skutečností, které významným způsobem ovlivnily samotné hospodaření Úřadu v průběhu roku 2004, nebo jejichž vlivem došlo k významnějším odchylkám mezi reálně dosaženou výší rozpočtové kategorie a její plánovanou výší.

Skutečnosti mající významný vliv na oblast peněžních příjmů

V souladu s usnesením Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR č. 817, kterým byl projednán a schválen rozpočet Úřadu na rok 2004, obdržel Úřad návratnou finanční výpomoc ve výši 34'800 tis. Kč, a to na základě rozhodnutí ministra financí ze dne 13.1.2004.

Dosažení obdržených ročních poplatků na činnost Úřadu ve výši 2'768 tis. Kč oproti hodnotě této kategorie stanovené rozpočtem Úřadu ve výši 2'050 tis. Kč bylo zapříčiněno jak prostřednictvím aplikace vysoce intenzivního přístupu Úřadu při vymáhání těchto poplatků, tak i reálným stavem sektoru českého peněžního družstevnictví v relevantním období. Jak již bylo výše uvedeno, fundamentální změna legislativní úpravy tohoto sektoru nevedla, oproti odůvodněným očekáváním, k jeho významné destabilizaci a tím ani k očekávanému nárůstu počtu družstevních záložen, jimž jejich finanční situace neumožní provést řádně a včas úhradu předmětného poplatku.

Překročení kategorie ostatních příjmů o 1'305 tis. Kč oproti rozpočtem stanovené výši 760 tis. Kč bylo dosaženo zejména:

- důslednou optimalizací alokace volných peněžních zdrojů Úřadu, což se promítlo do celkové výše Úřadem obdržených úroků na úrovni 564 tis. Kč;
- důsledným vymáháním pohledávek Úřadu za družstevními záložnami z titulu poplatku na činnost Úřadu, splatných před rokem 2004. Evidence úhrad těchto pohledávek v celkové výši 698 tis. Kč v kategorii ostatních příjmů namísto využití rozpočtové položky obdržených ročních poplatků na činnost Úřadu má za cíl zabezpečit transparentní členění příjmů Úřadu z titulu poplatku na příjmy, které byly splatné v roce 2004 a také v daném roce byly řádně družstevními záložnami uhrazeny, a na příjmy, které byly splatné v roce 2003 a dříve a které byly uhrazeny v roce 2004.

Do rozpočtové kategorie ostatních příjmů jsou dále zařazeny:

- příjmy z přefakturování nájemného, služeb spojených s nájmem a telefonních poplatků vůči Fondu z titulu podnájmu části Úřadem pronajatých prostor v celkové výši 501 tis. Kč;
- obdržení úhrady pohledávky Úřadu vzniklé z titulu nákladů na mzdu nuceného správce za rok 2001 ve výši 263 tis. Kč;
- další mimořádné peněžité příjmy obdržené např. z titulu odměn za účast zástupců Úřadu ve věřitelských výborech v celkové výši 37 tis. Kč.

Skutečnosti mající významný vliv na oblast peněžních výdajů

Jak prokazují údaje o čerpání jednotlivých rozpočtových kategorií uvedené v tabulce V.2, celková výše reálných peněžních výdajů dosáhla výše 16'972 tis. Kč, tedy o 20'638 tis. Kč méně, než činila výše stanovená schváleným rozpočtem Úřadu.

Následující tabulka poskytuje detailní komentář všech rozpočtových položek skupiny peněžních výdajů, u kterých došlo k významnějším odchylkám mezi plánovanou a reálně dosaženou výší.

Tab. V.3**Výčet všech významných rozdílů skutečných oproti rozpočtovým hodnotám výdajů Úřadu v roce 2004**

Kategorie	Diference oproti rozpočtu¹⁾	Odůvodnění
investiční výdaje celkem	- 4'044 tis. Kč	<p>V souladu s s výše uvedeným usnesením vlády České republiky ze dne 12.5.2004 č. 452, o záměru postupně integrovat státní dozor nad finančním trhem do jediné instituce, Úřad rozhodl o pozastavení jakýchkoliv investičních výdajů nad rámec prosté reprodukce resp. výdajů objektivně vynucených. Ve vazbě na toto rozhodnutí nedošlo k rozpočtem schválenému pořízení programového vybavení určeného pro monitorování a částečně automatizované vyhodnocování ekonomických údajů získaných v rámci dohledové činnosti. Toto rozhodnutí dále umožnilo nerealizovat plánované pořízení vysoce výkonného serveru a dalších PC stanic určených pro provoz uvažovaného programového vybavení, resp. realizovat pouze pořízení serveru odpovídajícího běžným kancelářským nárokům a realizaci dalších investic pouze na bázi prosté reprodukce.</p> <p>Kromě investic tak, jak jsou vymezeny relevantní legislativou, jsou do této rozpočtové položky dále zahrnuty výdaje na pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku. Důvodem tohoto zařazení je zabezpečení dostatečné transparentnosti a vypovídací schopnosti výkazu reálného čerpání rozpočtu za dané období. Jelikož schválená a tedy jednoznačně stanovená položková struktura rozpočtu Úřadu neobsahovala rozpočtovou položku resp. subpoložku „dlouhodobý hmotný majetek“ a „dlouhodobý nehmotný majetek“, Úřad je nucen pro vykázání předmětných výdajů zvolit takovou rozpočtovou položku, která je svým charakterem resp. obsahovým vymezením k těmto nejpodobnější.</p>
neinvestiční výdaje celkem	- 16'593 tis. Kč	
spotřeba materiálu celkem	- 326 tis. Kč	
z toho drobný hmotný materiál	- 170 tis. Kč	Úspora dosažena maximálně restriktivním přístupem Úřadu k pořizování dovybavení kanceláří.

z toho kancelářský materiál	- 85 tis. Kč	Úspora dána analogickými důvody jako v položce drobného hmotného materiálu.
z toho ostatní materiál	- 56 tis. Kč	Dosažená úspora reflektuje jak přechod Úřadu na relativně spolehlivější a tím i dlouhodoběji využitelná externí paměťová média namísto disket, tak zejména projevem časové nelinearity čerpání výdajů na nákup tonerů do tiskáren a kopírovacích strojů.
pohonné hmoty	+ 15 tis. Kč	Překročení výdajů předmětné rozpočtové položky bylo jednoznačně zapříčiněno abnormálním a k datu zpracování návrhu rozpočtu Úřadu na rok 2004 racionálně nepředvídatelným nárůstem cen pohonných hmot v průběhu roku 2004.
služby celkem	- 11 149 tis. Kč	
z toho nájemné	- 332 tis. Kč	Úspora dosažena jak vlivem dosažení snížení nájemní ceny po dobu probíhající rekonstrukce objektu, v rámci kterého má Úřad pronajaté prostory, tak neaplikací valorizační doložky výše nájemného. Zároveň je nezbytné opětovně upozornit, že část výdajů této rozpočtové kategorie ve výši 282 tis. Kč tvoří nájemné z prostor, které jsou na bázi podnájemního vztahu podnajaty Fondem, a tedy refakturovány a v rozpočtu zohledněny v kategorii ostatních příjmů. V souladu s tímto je reálná úspora této rozpočtové kategorie vyšší o tyto refakturované náklady a tedy dosahuje celkové výše 614 tis. Kč.
z toho služby spojené s nájmem	- 27 tis. Kč	Úspora zapříčiněna zejména neaplikací valorizační doložky výše nájemného. Analogicky s výše uvedeným komentářem k rozpočtové položce nájemného, výše uvedený podnájemní vztah Úřadu a Fondu a jeho dopady na relevantní rozpočtové kategorie znamená, že reálné výdaje Úřadu na služby spojené s nájmem za rok 2004 byly dále nižší o refakturované náklady na správu nemovitosti ve výši 87 tis. Kč a služeb (vodné, stočné, elektrická energie, plyn) ve výši 34 tis. Kč, a tedy skutečně dosažená úspora činí 148 tis. Kč.
z toho poštovné	- 61 tis. Kč	Dosažená úspora reflektuje jak snížení listinné korespondence Úřadu, zapříčiněné zejména snížením absolutního počtu družstevních záložen, tak aplikaci souvisejících racionalizačních opatření, jakými jsou např. využívání souhrnných informačních povinností.

z toho telefonní poplatky a další komunikační náklady	- 56 tis. Kč	Úspora odráží využívání alternativních operátorů pro jednotlivé typy spojení tak, aby došlo k minimalizaci nákladů s tím spojených.
z toho ostatní služby	- 4'905 tis. Kč	Úspora primárně dosažena obecným vysoce restriktivním přístupem Úřadu k využívání služeb spadajících do předmětné kategorie při důsledné aplikaci hospodárnosti, účelnosti a efektivity případně vynakládaných nákladů.
z toho zajištění likvidací a nucených správ	- 5'761 tis. Kč	Úspora reflektuje výše detailněji komentovaný vývoj sektoru českého peněžního družstevnictví ve vazbě na relevantní legislativní změnu, která, v rozporu s důvodným očekáváním, nevyústila do jeho dočasné destabilizace a tím i nevyvolala potřebu čerpání výdajů předmětné rozpočtové kategorie.
opravy a udržování	- 218 tis. Kč	Úspora výdajů Úřadu na opravy a udržování využívané technologie s výjimkou výpočetní techniky primárně odráží majoritní snížení výdajů na údržbu kopírovacích strojů zapříčiněné pořízením nového kopírovacího stroje v roce 2002.
cestovné	- 108 tis. Kč	Úspora reflektuje důsledně prováděnou koordinaci a synchronizaci realizace služebních cest
výdaje na reprezentaci	+ 1 tis. Kč	Marginální přečerpání předmětné kategorie je jednoznačně zapříčiněno realizací odborného semináře pro družstevní záložny, realizovaného na základě vyžádání Ministerstva financí ČR ve vazbě na výše komentovanou změnu legislativní úpravy sektoru peněžního družstevnictví. Celkové náklady Úřadu na uskutečnění tohoto semináře dosáhly výše 18 tis. Kč, tedy 12 % plánovaných nákladů této rozpočtové kategorie.
ostatní služby	- 70 tis. Kč	
z toho drobný nehmotný majetek	- 70 tis. Kč	V souladu s jak obecně aplikovaným principem maximální výdajové restrikce tak ve vazbě na usnesení vlády České republiky ze dne 12.5.2004 č. 452, o záměru postupně integrovat státní dozor nad finančním trhem do jediné instituce, Úřad v průběhu roku 2004 nerealizoval žádný nákup nového software s cenou pořízení v rozmezí 2 až 7 tis. Kč
mzdové výdaje celkem	- 3'419 tis. Kč	Analogicky s roky předcházejícími, Úřad i v průběhu roku 2004 aplikoval relativně vysoce restriktivní přístup k platovým podmínkám jeho zaměstnanců. Zároveň, bez

		ohledu na relativně významný nárůst činností Úřadu reflektující relevantní legislativní změnu, Úřad v souladu s průběžně prováděnou optimalizací využívání disponibilní pracovní síly byl schopen snížit průměrný počet zaměstnanců na 22 osob, tedy o 3 méně než v roce 2003.
pojištění hrazené Úřadem celkem	- 1'197 tis. Kč	Jelikož výše výdajů Úřadu na sociální a zdravotní pojištění je přímo úměrné výši mezd, dosažená úspora pouze reflektuje odůvodnění uvedené u položky mzdových výdajů.
ostatní sociální náklady	- 39 tis. Kč	Úspora dosažena výše komentovaným poklesem průměrného počtu zaměstnanců Úřadu při udržení stejných sociálních nákladů na jednotlivého zaměstnance.
ostatní plánované náklady	- 84 tis. Kč	Úspora obecně reflektuje důslednou aplikaci maximální výdajové restrikce ve vazbě na účelovost, hospodárnost a efektivitu vynakládaných nákladů.

¹⁾ Záporným znaménkem jsou označeny pozitivní difference skutečných výdajů oproti výdajům plánovaným rozpočtem, tedy úspory.

VI.

Poskytování informací podle zákona č.106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

Preambule

Úřadu bylo v roce 2004 podáno celkem 72 písemných žádostí, stížností či dalších podání v souladu se zněním zákona č. 106/99 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů. Tyto žádosti byly podány členy různých družstevních záložen, případně osobami, které tyto členy zastupují a dalšími osobami. Všechny žádosti podané zdejšímu Úřadu byly vyřízeny kladně, resp. nedošlo k odepření požadované informace, pouze v několika případech byl žadatel seznámen se skutečností, že Úřad není kompetentní k poskytnutí dané informace.

Zpráva k poskytování informací podle zákona č.106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

Z celkového počtu 72 učiněných písemných podání bylo 42 žádostí, 8 stížností a 22 ostatních podání (např. oznámení, výzvy, stanoviska, atd.).

Tématicky dle problematiky lze rozčlenit jednotlivá podání takto:

- žádosti týkající se výplat náhrad ze Zajišťovacího fondu družstevních záložen v souladu se zněním zákona č. 212/2002 Sb. a zák. č. 280/2004 Sb.
- žádosti týkající se výplat náhrad ze Zajišťovacího fondu družstevních záložen dědicům po oprávněných osobách
- žádosti ve věci probíhajících konkursních řízení, zejména jejich průběhů a výsledků
- stížnosti na jednání statutárních orgánů některých družstevních záložen
- žádosti ohledně přetrvávající problematiky určení členství či nečlenství v družstevní záložně
- dotazy týkající se navýšení kapitálu družstevní záložen do výše určené zák. č. 280/2004 Sb., který novelizuje zák. č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech, ve znění pozdějších předpisů
- další podání.

Tématem, které bylo v největší míře obsahem jednotlivých podání, byly výplaty náhrad ze Zajišťovacího fondu družstevních záložen v souladu se zněním zákona č. 212/2002 Sb. spočívající v doplacení náhrad do výše 90% maximálně 400.000,-Kč a výplata náhrad do výše 90 % maximálně 700 000,- Kč, přičemž na tato podání Úřad reagoval ve větší míře za spolupráce právě s touto institucí. Druhým nejfrekventovanějším dotazem byla problematika vypořádání dědiců po oprávněných osobách a třetím navýšení kapitálu družstevních záložen, které vznikly přede dnem účinnosti zák. č. 280/2004 na částku nejméně 35 mil. Kč. Další dotazy se týkaly podmínek pro vložení dalšího vkladu za účelem nabytí kvalifikované účasti na družstevní záložně ve smyslu poslední novely ZoSÚD.

Jednotlivá podání se týkala zejména družstevních záložen s nejvyšším počtem členů jako je např.: I. Družstevní záložny, „Českomoravské družstevní spořitelny - spořitelního a úvěrního

družstva“, Družstevní záložny PRIA v likvidaci, Rodinné záložny, spořitelního a úvěrního družstva, atd., které jsou v současné době v konkursním řízení.

Vyřizování dotazů i jiných podnětů probíhalo též telefonicky nebo přímo osobně při návštěvách jednotlivých členů v sídle Úřadu, avšak již v menší míře než v letech předchozích. Za hlavní důvod tohoto jevu lze považovat uspokojení většiny oprávněných osob výplatami náhrad ve výši 90% vkladu maximálně 400.000,-Kč a splnění nových podmínek pro vložení dalšího vkladu.

VII. Činnost odboru interního auditu

Odbor interního auditu přezkoumával operace vnitřního kontrolního systému Úřadu, a to včetně hodnocení efektivnosti a účelnosti těchto operací. Odbor interního auditu hodnotil řídicí a kontrolní systémy řízení Úřadu. V průběhu roku 2004 bylo v souladu s plánem interního auditu Úřadu provedeno 6 řádných kontrol a 1 mimořádný audit realizace doporučení odboru interního auditu. Na základě doporučení Odboru interního auditu byla přijata Úřadem opatření, jež vedla k postupnému sjednocení podmínek v jednotlivých oblastech kontroly. Činnost Odboru interního auditu byla zaměřena zejména na ochranu veřejných prostředků, dodržování obecně závazných předpisů i vnitřních předpisů Úřadu a plnění stanovených záměrů a cílů.

